

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Грицкова Ю.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди*

ВЗАЄМОДІЯ ЗДО І СІМ'Ї У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Однією з найважливіших проблем при вступі дитини до закладу дошкільної освіти є проблема адаптації, адже зміна соціального середовища, режиму, характеру спілкування й виховних прийомів позначається і на психічному, і на фізичному здоров'ї малюка. Запобігти багатьом складнощам, пов'язаним з пристосуванням малюка до перебування у дитячому садку, можна завдяки цілеспрямованій і своєчасній роботі з батьками дитини.

Так, проведене дослідження дозволило констатувати, що зазвичай така робота розпочинається задовго до приходу малюка у дошкільний заклад, а саме з моменту проведення обліку дітей, які проживають у мікрорайоні. Під час перших зустрічей батькам розповідають про ЗДО, ознайомлюють з особливостями організації освітнього процесу у ньому, інформують про те, як підготувати дитину до вступу у заклад дошкільної освіти. Для цього сім'ї майбутніх вихованців відвідуються вдома, проводяться дні відчинених дверей, батьківські збори, організовуються екскурсії по ЗДО. Для унаочнення конкретної інформації батькам показують «візитні карти груп», демонструють фрагменти занять і режимних процесів тощо. Інформація для батьків розміщується і на тематичних стендах, у папках-пересувках, а також на сайтах дошкільних установ, надається у пам'ятках тощо.

Під час перших зустрічей з дитиною та батьками вихователь не тільки інформує, але й збирає інформацію про особливості сімейного виховання дитини, про індивідуальні особливості новачка, його звички й уподобання. Інформацію, отриману від батьків під час індивідуальних бесід, а також за допомогою

анкетування, фіксують в індивідуальних зошитах майбутніх вихованців.

Оскільки важливим чинником полегшення адаптації дітей до закладу дошкільної освіти є поступове ознайомлення з новими умовами, дошкільними закладами практикуються й запрошення батьків з дитиною, яка лише через тиждень – другий прийде до дитячого садка, на спільні з іншими дітьми прогулянки, гнучкий режим перебування дитини у дитячому садку у перші тижні, а також надання батькам можливості бути присутніми поруч із дитиною протягом перших днів. Поширеним є і проведення спільних ігор, у яких беруть участь малюк, батьки та вихователь. Наприклад, «Хлопаємо у долоньки», «Петрушка», «Хоровод з іграшкою» та ін. Такі ігри зближують, а участь у них батьків полегшує душевний та емоційний стан дитини.

Після того, як дитина почала відвідувати заклад дошкільної освіти, з батьками проводяться індивідуальні бесіди та консультації, під час яких обговорюються особливості протікання адаптаційного періоду кожної дитини та надаються поради щодо того, як зробити цей період менш хворобливим та складним, групові консультації, на які запрошуються різні фахівці – вихователь-методист, психолог, лікар тощо, інформаційні круглі столи, батьківські конференції. Активізувати батьків дозволяє і така форма роботи, як брифінг, що являє собою зустріч, на якій запрошений фахівець спочатку стисло ознайомлює батьків з тим чи іншим питанням (наприклад, як допомогти дитині скоріше звикнути до дитячого садка), а потім надає інформаційні відповіді на запитання батьків, за умови, якщо ті виникають; а також семінари-практикуми, де спільно з батьками аналізуються та вирішуються проблемні ситуації.

Ефективною формою роботи є і сімейні клуби, що будують стосунки з родиною на принципах добровільності, особистої зацікавленості. У такому клубі батьків поєднує загальна проблема і спільні пошуки оптимальних форм допомоги дитині. Тематика зустрічей може бути різноманітною, наприклад: «Правила життя моєї дитини», «Хвороба дитини під час адаптації», «Ходимо до дитячого садка без сліз», «Якщо дитина вередує».

Корисна інформація, відповіді на запитання розміщуються й на сайтах закладів дошкільної освіти, постійне оновлення яких є обов'язковим, у рубриці «Запитували – відповідаємо».

Зауважимо, що це, звісно, не повний перелік форм, які використовують ЗДО у роботі з батьками під час адаптації їх

малюків до дитячого садка, але й за допомогою них можна озброїти батьків необхідними знаннями, додати їм упевненості у своїх діях, допомогти разом подолати складнощі та зробити адаптаційний період менш хворобливим та тривалим.

Список використаних джерел:

1. Андреева Т. Проблема адаптації дітей дошкільного віку до умов ДНЗ: аналітичний підхід / Т. Андреева, Ж. Кличко // Вісник Інституту розвитку дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/85.html>.
2. Бурсова С.С. Особливості взаємодії ДНЗ та родини в період адаптації дитини до умов дитячого навчального закладу / С.С. Бурсова, І.В. Карапузова, Н.Є. Бадріашвілі. – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2012. – 67 с.
3. Горбач І.Д. Методика роботи з батьками: навч. посіб. / Горбач І.Д., Давискиба В.В., Пашенко М.І. – К.: Наук, світ, 2003. – 55 с.
4. Особливості роботи з батьками у період адаптації дітей до дошкільного навчального закладу / С.С. Бурсова // Проблеми та перспективи розвитку української науки на початку третього тисячоліття: зб. наук. праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-16 грудня 2011 р. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – С. 65-66.

Данилюк Н.П.

студент;

Рудницька-Юрійчук І.Р.

викладач,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Зважаючи на реалії сьогодення, формування соціального досвіду як основи соціальної компетентності слід починати з періоду дошкільного дитинства. Необхідність формування соціального досвіду дитини-дошкільника задекларовано Базовим Компонентом дошкільної освіти (2012 р.). У одній із нині діючих програм «Я у Світі» серед завдань розвитку дитини дошкільного віку визначається, зокрема, необхідність «створювати сприятливі умови для становлення соціального досвіду, основи соціальної компетентності дитини, розвитку у неї соціальних емоцій та